

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Arthur Malmgren
 Härad: Lister Adress: Vekerum
 Socken: Mörrum Berättat av Nils Johan Trulsson
 Uppteckningsår: 1932 Född år 1865 i Vekrum

3

Uppteckningen rör

Nils Johan Trulsson är född i Vekerum på gården n:r 3 år 1865.
 Fädernegården har gått i arv från dotter till son och från
 son till dotter sedan slutet av 1600-talet.

FÖRSTE BONDEN: Karl Karlsson hade varit i Karl XII:s krig
 en kortare tid.
 Andre " Sven Jönsson född i Rävabygget gift med
 Karl Karlssons dotter
 Tredje " Hans Jönsson, född i Tången, gift med Botel
 Svensson, Sven Jönssons dotter (Se inneliggande
 avskrift av köpebrev).
 Fjärde " Jöns Hansson, son till Hans Jönsson
 Fente " Trulå Månsson, gift med Elna Jönsson, Jöns Hans-
 sons dotter
 Sjätte " Mattis Trulsson, Truls Månssons son, lever ännu
 Sjunde " Albert Mattsson, nuvarande ägare.

Nils Johan Trulsson är broder till Mattis Trulsson.
 Huvudsakligaste vistelseort: Vekerum. Numera bosatt i Mörrum

Nils Johan Trulsson, Mörrum. f. 1865 i Västmanland.

3397

Denna visa har jag skrivit av efter min morfar, som var född 1801.

1. Si jungfrun gångar sig åt högaste berg
till att skåda det gyllende haf
der fick hon se ett seglande skepp
som fullt av grevar var
2. Ja den aldra yngste grefven
uppå det skeppet var
han var med sköna jungfrun trolofvad
så unger som han var
3. Sedan tog han utaf sig sin förgyllda ring
och satte den på jungfruns hand
se här min lilla vän
det är ju ett kärleksband
4. Hvad skall jag nu för mor min säga nu?
Ja nu kommer hon
Jo säg så, säg så min lilla vän
Du hittat den uti en grön äng.
5. Nej för mor min att ljuga
det går alls intet an
bättre är att säga sant
det är ju ett kärleksband
6. Sedan frågar hon sin aldra
ja sin aldra käraste vän
om han fick resa bort
och komma snart igen
7. När som de tre åren voro förbi gångna
kommer ungersvennen igen hem
då reser han hem till sverfadren sin
hu når min lilla vän?

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Selekinge

Litter. tid

Mörrum nr

Uppf.

lilla. Malmsjöen

Nils Johan Trulsson, Vekerum, Mörrum

3397

8. Jo du har varit borta allt för länge
just idag står din käraste brud
då svannade han till jorden ned
och låg där nere en stund

9. Sen tog han henne i handen
och de svingade golvet omkring
så sakta som de svingade
så bleknade hon på kind.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Nils Johan Trulsson, Mörrum

3397

Avskrift av visbok.

Hurudan en kvinna bör vara-----

Icke far och icke bror
ännu mindre någon mor
Lagon näpen sidig fet
men hvar finns hon?
säg mig det.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Nils Johan Trulsson, Mörrum

3397

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nils Johan Trulssons egenhändiga avskrift av ett köpebrev från fädernegården.

AVSKRIFT.

För alla dem som detta vårt ägande saloköpebref i händer får, sändas eller läsandet varder göres härmed vetterligt att jag Sven Jönsson af bevändt mod med sundt förnuft fri vilja och utan minsta tvång samt med _____ min kära hustrus Ingerd Carlsdotter goda bifall och samtycke aflåter och försäljer mitt ägande kronoskatehemman 15/64 mantal under n:o 3 Vekerums by af Mörrums socken, Bräkne härad och Blekinge län sådant det befinnes till vår tilltänkta någ drängen gudeliga och beskedeliga Hans Jönsson från Tången samt vår älsta dotter Botill Svensdotter för en överenskommen summa och betrögd köpeskilling stor Femhundra(500) uti nu gängbart mynt.

7

3397

En vacker visa

1. Mamma nu är tiden inne
tiden för en flicka börja på
ja med bekymmer uti håg och sinne
för att sig en fästeman skall få
2. Emma lilla var ej angelägen
goda tiden är för dig ännu
Dina systrar skola först den vägen
Sen är det tid för Emma att stå brud
3. Nej ven kan tvinga mig till att vänta
och på mina systrars bröllop stå
ty nu är jag ju en fullvuxen jänta
dygd och kunskap har jag ~~utenså~~
4. Den första gången jag såg min gosse
mötte jag honom uppå bron
han är så lik en liten greve Posse
den i somras varit på auktion
5. Han bad av mig att få litet dricka
språkar sen och gjorde sig bekant
han kallar mig sin lilla flicka
goda mamma jag vet jag säger sant
- 6 . Emma lilla är din gosse vacker?
han är vacker som en dag
med ljusblå b xor, liten mörkblå jacka
bruna ögon, sköna anletsdrag :.:

3397

7. Breder panna något krokig näsa
men en lite n och en söter mun
ja i hans ögon där kan man läsa
han är vacker utav hjärtans grund.

Denna visa lärde mig en piga som tjänade i vår gård i Vekerum.
Den handlar om advokat Listanders i Kristianstad far. Han hette
Johan Ingemansson. Bodde i Norge. I sin ungdom red han från
Norge till Hoby för att fria, iklädd ljusblå byxor och en liten
kort jacka. Han fick korgen när han kom dit och de gjorde bara
skoj åt honom där. Sen sjöng de allmänt denna friarevisa om honom.

Blekinge
Låster h.
Mörrantz stz.

~~3397~~
Brötegille.

Uppf. N. K. Kalmgren
Boc. M. F. F. F.
Juni. 1865

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

1883 och 1884 var jag på brötegille. De hade en bastu, ett träskul, som de torkade linet. De hade ingen skorsten till bastun. De eldade inne, så att röken och värmen skulle bli inne, och det ruttnade träet skulle bli torrt så man kunde bryta. Så satte de höret uppåt bräder. Linet var som sädeskärvar.

Så lin. De sådde linfrö för hand. En gick och sådde för hand.

De skulle så antingen Karolinadagen den 20:de maj. Också den 18:de Erik-dagen. På Erik-dagen var det bäst, ty då skulle linet bli bäst. Efter det de hade sått för hand harvade de ner fröna. När det var moget - när frön blev gula - ryskade de opp det med rötterna. När det var gjort tog de och band det till kärvar.

I en halvtrav skulle vara 10 kärvar. Sedan stod det en veckas tid för att torka. Sen repade de av fröhusen med en repa, spikar på en bräda. Detta var i slutet av augusti

3397

och början av september. När detta var gjort, breddes linet ut på ängen till att ruttna. Träet skulle ruttna till att de kunde gno bort det. Det var liksom här på barken, d.v.s. detta var just basten, och det behöllo de.

Bryta lin. Nu kom brytningen. De hade en bröta av trä. Med den bröt de så att basten var kvar. Sällan bröt man förrän i slutet av oktober eller november. Träet skulle ju ruttna först. Och så plockade man potatisen opp emellan. De hade med linet att göra

På brötegillet dansade de och hade fullt kalas. De började att bryta vid 10-tiden, så slutade man vid 3-4 tiden. En karl skulle krossa och fruntimret

Vid 2-tiden skulle de gå med bastumat till brytarna. Hon, som torkade hören, som ansvarade för elden och för att linet skulle bli ordentligt torkat, kallades bastu-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

3397

käringen. Maria, tjocka-Marian, hade betalt av byn för det hon torkade till bönderna. Hon skulle ha 50 öre för varje natt hon torkade. Hon brukade få det de andra inte orkade äta opp av bastumaten. En fjärding korn skulle hon också ha på varje ställe, där hon torkade. Varje brytare skulle till bastumat ha en fjärdels ^{de} kaka bröd, äggakaka, risgrynskaka, smör, en snaps var, ost. Brytarna hade inte betalt, utan fick bara gille. Extra gillet började vid 6-7 tiden, då skulle de samlas. Då skulle de ha kalas och spel och dans till 12, 1 o. 2. De lottade bastan, så att den bonde som fick första lotten, fick bryta först. Men det var knappt någon som ville kölna opp bastan, d.v.s. värma opp den för det var ju dubbelt så mycket ved som gick åt då.

När gröten är kokt i en gryta och inte i en stubbe
Gud välsigne båd mor och hennes gubbe

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

3397

Mor Hoka har en dräng
Jaså, tro har hon dä
och han får ligga i hennes säng
Jaså tro får han dä

Mer kan jag inte av visan - - - -

Staffansritt bortlades i Vekerum på 1880-talet.

Malkolm Sinclairs visa sjöng man mycket på den tiden.
Den var tryckt.

På den tiden sjöng de också "En vacker hustru hette
Thora.
Tog sin dotter uti skola.

Vaggvisa:

I aftes så glömde jag knappen i väggen

Visgan lullan lej - - -

- - - - -

Mer kan jag inte på visan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

3397

Neta från Björnemåla, hemma i Skärsjörås, satt och vaggade sina barn om kvällarna. Hon hade en älskare bredvid sin man. Då sjöng hon en vaggvisa. Älskaren stod utanför och ville in. Men om mannen var hemma, sjöng hon den versen, som det stod "Far är hemma, far är hemma" i. Då hörde älskaren det och fick gå sin kos. Men om inte mannen var hemma, sjöng hon den andra versen, i vilken det stod "Far ä inte hemma, han är vid kvarnen och mal." Då fick älskaren komma in.

Ord och melodi upptecknade efter fru Annette Svensson, Åryd.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
Visa som
tecken åt
älskaren.

14

Gröt 2192:

3397

Denna gröten är kokt i en gryta o inte i två läster
Du äter mer än alla Vekruma hästar.

Denna gröten är kokt i en gryta och inte i en bytta
du tar mer i slevan än du tyar lytta.

Den som denna gröten inte vill rimma
han skall på dörren springa.

Äta gröten men han ä heter
Slakta oxen men han ä feter
klappa mor förrn hon somnar
så får vi mat i rättan tid.

Grötrim använde de vid brötegillena och på jularna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Gissa nötter:

Man tog nötterna i handen och knöt i handen:

Den ene sade: " Huru många?

Den andre: Per i Vånga.

Så räknade de nötterna. I:sta nöten: Huru många, andra:
Per i Vånga, 3:dje: huru många, 4:de: Per i Vånga o.s.v. Om sista nöten blev "huru många", så vann den som hade sagt det. Om sista nöten blev "Per i Vånga", så vann den som hade sagt det.

Man gissade även på så sätt. En tog en nöt och lade under ena fingret i den knutna handen, räckte fram handen mot en som skulle gissa och sade:

"Mina so

laskar till sko/g/

vilket träd ligger hon under.

Så pekade den som gissade på ett finger i den knutna handen. Om han träffade rätt finger, så blev nöten hans. Pekade han på fel finger, så skulle han lägga dit en nöt just under det fingret, som han hade pekat på.

Skriv endast på denna sida!

3397

Oskar Rosenberg rimmade en gång.

Tornbergs Liva var i början på 1890-talet och plockade potater.

Hon ville alltid ha en tallrik gröt med sig hem om kvällarna.

Då rimmade Oskar Rosenberg, som nu är i 50 års åldern:

Denna gröten är kokt i en gryta

och inte i två krösar

har ni öst opp nån gröt till

Tornbergs Sissa?

Livas mor hette Sissa, född 1830.

Sissa hade en gång fått en tallrik gröt med sig hem. Potatisplockarna hade nämligen födan på stället. Så kom hon dagen efter och sade: Här ä tallerken, tack for dä som va pau han,

gröden va dä baista

men Ola o barnen åt opp da maista

Nihar väl inte en ske te

o låta me smaka.

Denna gröten är kokt i en gryta o inte i en spann

Gud välsigna både mor o hennes man.

3397

Liknande rim sade de, när de åt gröten vid Brötegillet.
Ett ordstäv, var vanligt, som man brukade använda. Det var en
kvinna som hette Lars Inga, som var bastukäring för en 60 - 70
år sen. Hon var då i 50 års åldern. På den tiden låg en bastu på
n:r 3 Vekerum. Hela bastun brann opp för henne. Hon ble lessen
och sade: "Jag har gjort så gott jag har kunnat." Sen fortlevde
det ordstävet i Vekerum under min tid:

"Jag har gjort så gott jag har kunnat sa Lars Inga, när
hon kölnade opp bastan."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Skätta lin.

3397

Till att skätta linet behövdes inte så mycket folk, så det var inte säkert att de som bröt också fick skätta linet. Till att bryta hade de mest ungdom. Skätta fick gamla käringar; det fick dessa göra strax efter man hade brytet linet. Inget särskilt gille var det i samband med att man skättade. Man skättade för att resten av träet, som inte kom bort när linet bröts, skulle bort. Till att skätta hade de skätteträ en tunn träskiva med handtag och så hade de en skättestol, som såg ut som ett vanligt ryggstöd på en stol utan sits. Så lade de linet över kanten på stolen, slog med skätteträet för att slå ut träet ur linet. När linet var skättat fortsatte man strax efter med att häkla det. Till det hade man en häkla / spikar i en bräda / så drog man linet och liksom kardade det. Det var en del knutor i det, som hade blivit, när man slog och skättade, När man skättade föll det ner liksom dun på golvet. Det kallades skättefall. När de nu häklade, blev det längre hår, som föll av, liksom ull, längre än skättefallet. Det kallades blånor. Blånorna kunde användas till handdukar och grövre lakan. Skättefallet användes till på-

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

sar, som man hade till kvarnen. Tågor kallades det långa fina, som nyttjades till väv och dräll och finare saker.

När man hade häklat så blev det till att spinna blånor och tågor. Då satt man om kvällarna i mörker eller vid lampa och spann och för att hålla sig vaken sjöng man visor och berättade sagor.

När linet var spunnit och hade kommit till garn, så skulle det bykas. Man kokte nämligen garnet i askelut, för att det skulle kunna vävas.

Sen när linet var bykat, skulle det vävas. Det skulle vara färdigt att vävas till den 25. mars, ty under april och maj tog det bäst på bleken, d.v.s. väven blektes bäst av solen då. När törnet blommade, var det bäst att bleka. Under solståndsveckan vid midsommar skulle man inte ha väven ute på blek, för då blev väven skör och inte stark. Av väven sydde de sedan skjortor och lakan. Dukar och finare saker av tågorna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3397

20

3397

När de kom från ottesången juldagen skulle de rista fruktträden så blev det frukt. Den som först kom hem från ottesången fick först inbärgat skörden.

Julottan var kl. 6. I min ungdom körde man efter mässan så fort man kunde, för att de skulle få fort inhöstat. Den som kom hem först fick först inhöstat av sin gröda.

Juladagen skulle man inte göra något. Man fick inte kasta ut gödsel ur ladugården, inte heller fick man rykta hästarna el. dyl. Men klockan 2 eller 3 Annandag jul skulle man stiga upp och "kasta ut julabocken". Det kallade man de nämligen gödseln för. Hade de inte stigit upp kunde det komma grannar och göra skoj åt dem. Grannarna gick då in i ladugården och skyfflade upp gödseln i en hög mitt på ladugårdsgolvet och så satte de ett ris mitt i högen. Riset betydde att de som rådde om ladugården skulle ha pisk för att de inte orkat stiga upp.

Och så red de "Staffans skeep". Det kallades så för att man red rätt så fort från gård till gård. Gumme Svensson och Sven Johnsson och flera stycken av dem, som nu äro bönder i 70-års åldern, redo alltid "Staffans skeep" på 1880-talet.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21
Julen

*Upp. Arvid Melander
11 år Melander
Mar. Arvid Melander
Juli 1880*

*Staffans skeep
Arvid Melander
1880*

3397

Vid slutet av 1880-talet lade man bort det. De brukade komma vid 4-5 tiden. Så fort de hade skilt sig vid gödslingen redo de ut. De satte blesor av papper i pannan på hästarna för att man inte skulle se vem det var, som red. När vi hörde dem rida på gården, så gick vi ut och fick fatt i hästarna och bjöd dem in på en snaps.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

P. H. Kinge
Rister
Mörner
Mys 1922

Mys. av P. H. Kinge
Rister av M. J. H. H. H.
född 1865 i Vokarna

3397

Påsk.

Vi skulle inte äta ägg påskdagen, för då skulle vi se så många ormar. Vi skulle vänta till Annandag påsk att äta ägg.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Gå årsgång.

3397

Jag har hört talas om de som gick årsgång julnatten. Somliga sade, att man skulle gå ut julafton. Voro de två tillsammans så skulle de inte säga någonting till varandra. Bengt Månsson, född omkring 1830, som var bonde från Emmaboda, brukade gå årsgång. När man gick årsgång, så skulle man inte äta innan, inte tala om var man gick. När man hade gått ett stycke, skulle man möta gluffson, som såg ut som en so, som en gris. Då skulle man akta sig så att inte gluffson skulle kunna springa mellan benen på en. Man fick gå med knäna ^{tätt/} tillsammans. Och så fick man inte tala. Sen mötte man liktåg och brudpar och allt möjligt. Man skulle på så sätt kunna se vad som hände under året i byn; om det var något liktåg man mötte, så såg man vilken som skulle dö i den gården det kom ut från. Om någon skulle gifta sig i en gård så såg man en brud i slöja komma ut från gården. När man gick årsgång skulle man gå förbi tre kyrkor, då skulle man kunna se mycket.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Nykalvad ko.

3397

När en ko, som hade kalvat, skulle köras ut ur ladugården lade man alltid stål i dörrtröskeln, som hon skulle gå över, första gången hon gick ut. Min morfar gjorde så. En gång körde min bror Sven ut en sådan ko och glömde lägga stål. Morfar var rysligt arg för att han inte hade gjort det. Men när vi såg att det gick bra ändå och att det inte hände kon något, så lade vi bort seden.

Man skulle ha stål i byttan första gången man mjölkade en nykalvad ko.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Stål i gödselstacken
1912

Stål i gödselstacken.

Stål i gödselstacken
född 1865 i Uckerum

3397

Skärtorsdagsmorgon skulle man ha stål i gödselstacken för att inte käringarna, som hade varit i Blåkulla, skulle förtrolla korna, så att dessa skulle slippa få någon sjukdom eller man skulle få svårt att kärna smör efter dem. Blåkullakäringarna reste igenom skorstenen, när de reste till Blåkulla, talade min morfar om, som var född 1801 och dog 1883.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

3397

Min morfar sade alltid: "Nu är det ingen jul nu för tiden. Förr var det fint om jularna. Då hängde de upp linnevävnader med gubbe och käring och en massa fåglar och hästar på." Det kallades hängkläder. Morfar sade, att det var så högtidligt, när de kom in med dessa vita linnevävnader med röda och blå gubbar och sådant på. Man skulle ligga i halm, råghalm på golvet julanatt. Det kallades julhalm. Sängställena bäddades fint, men i dem fick man inte ligga, ty där skulle de döda förfäderna ligga. Morfar låg alltid i julhalm ända till 1830 - 40-talet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julen förr
och nu.

27

Tomtar.

3397

På en del ställen satte man ut i ladugården till tomtar.
Till Joel Nilsson i Tostarp i Asarum sätter de ut all sorts jul-
mat i ladugården ännu i dag. Det är julafton. Man sätter ut lut-
fisk och potatis och gröt och lutfisk och all sorts mat på jul-
bordet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Stöpa ljus.

3397

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

Min far stöpte ljusen själv. När vi slaktade får eller en kviga eller ko. Av dem tog vi talgen. Den smälte vi och slog varmt vatten i träkaret, där talgen var. Sedan hade de ljusvekgarn; det var löst spunnet bomullsgarn, som de snodde vekarna av. De trädde öglan på vekarna på en pinne av ene; den pinnen kallade de ljusspett. Fyra vekar på varje ljusspett.

Så doppade de vekarna i talgen och hängde ljusspetten över två stoskarmar.

Julljusen skulle de måla, röda och gröna och alla sorters färger. Och de skulle vara större än de vanliga, som man hade att lysa sig med. Jag har varit med om att stöpa ljus många gånger.

Blåkinn
3397
1845. 1845. 1845. 1845.
7. 7. 1845 i Vekerum
Museum 1932

Lindormen.

Jag hörde att Morfar talade om att en lindorm, som skulle varit i en mosse i Vekerum på n:r 4. Han var så stor så de kunde inte ge sig på honom eller hitta honom bland busksnåren där. För att komma åt honom fick de tända eld på hela skogen, sade morfar. Det skulle ha hänt för flera hundra år sedan.

Vekerum har hört till Bräkne härad till 1880-talet. När digerdöden var, så var där inte mer än en kvinna och en flicka vid liv i hela Vekerum, där det bodde nära 300 personer. Korna var där ingen som mjölkade, så de låg och dog.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

3397

Vårtbitare.

Stora gräshoppor fanns det som kallades vårtbitare. De beto bort vårtor. Jag tog en gång en sådan vårtbitare, när jag var liten och hon bet bort en vårta på mig. Det gjorde rålígt ont.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

3397

Jullekar.

Juleklubben
står på stubben
drager handskar
och sliter skor.

Väga salt, var ett rim, som talar om julalekar.

Draga handskar.

Det var när man skulle se vem som skulle bli gift eller bli rikast i världen eller något annat, som de kommo överens om. Så voro de flera stycken. En lade handen i sitt knä. Den andre lade sin hand ovanpå, den tredje lade sin hand ovanpå den andres, den fjärde ovanpå den tredjes o.s.v. Så kom man överens om hur många gånger man skulle dra. Så drog den, vars hand var underst, ut sin hand och lade den ovanpå de andras, därefter drog den, vars hand nu var underst, ut sin hand och lade den överst o.s.v. ända till man hade räknat till det överenskomna antalet gånger /t.ex. 30 /, då den som var underst siste gång blev rikast eller blev gift el. dylikt, allt eftersom man hade kommit överens om.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

3397

Jullekar.

Tämja stutar. Två pojkar skulle binda samma rep om var sitt ben. Så sparkade de och slet för att slita kull varandra. Den, som föll i golvet först blev stut.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

3397

Jullekar.

Väga salt. Man lade ryggarna mot varandra och slingrade varandras armar in i varandra och så vägde de varandra på ryggen genom att böja sig framåt var sin gång.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

Näcken.

*Blåtunga
Rieter
Näcken
1792*

3397

*Anter, Malingsen
ber om Nils Wrulstom
3. 1867 i Veckor*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

Det var de som skulle gå efter sina hästar vid sjön. Det gick tva hästar som var lika dana. De togo den ene och körde med honom hela dagen. När de sedan släppte honom sprang han i sjön. Det var Necken. Är det så, att man blott kan få Necken i sele, så har han ingen makt mer.

Mörnam, häst, be.

3397

Arthur Phalngren 1942
Mils Johan Trulsson
f. 1865 i Vekrum

Goenisse

var en liten tomtegubbe. I Dalboms nuvarande gård n:r 5, när Sven Gummesson, som var född 1801 hade den gården, talte morfar om, så hade Sven Gummesson varit så mörkrädd att han inte tordes ge kreaturen om kvällarna. Men en kväll körde drängen ut honom i ladugården för att fora kreaturen. Då stod kreaturen och åt och hade krubborna fulla med havre. Då fick Sven Gummesson en örfil av Goe-Nisse, så att han flög bort i väggen. Örfilen fick han för att han inte ville ge kreaturen att äta. Goe-Nisse kallades allmänt Tomten. Min morfars mor hade mött Goe-Nisse på vägen när han var efter malt en kväll. Det var en liten gubbe, en meter lång, som gick med en säck havre på ryggen, som han gick in med i Sven Gummessons gård. Säcken var nästan lika lång som gubben. Han hade en luva på huvudet. Han bar från den ene gården till den gård, där de höll sig väl med honom och gav honom mat.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

36

Ordstäv.

3397

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Nu är det slut, sa Ploman ♡/ när han dog," brukade morfar säga ibland.

♡/ Ploman var länsman.

37

När min morfar skulle stava sitt namn, så sade han så här:

"J,Ö,N,S, Schöns"

Bokstaven i kallade han jöd.

X Majsjungning.

3397

I min morfars ungdom sjöng de maj talade han om. Då fick de ägg. Sen skulle de ge var sin jänta sina ägg och de skulle baka äggakaka. Om det var någon jänta de tyckte om, så lät de endast henne baka. Det var bara pojkar, som sjöng maj på morfars tid. Så kom de jäntor som hade bakat tillsammans med majsjungarna på majgille söndagen efter majsjungningen. De hade fest hela dagen då med dans och ringlekar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

Vol.
Litter. del
Midsommar
1902

Uppf. Arth. Malmgren 3397
Per. N. F. Fredholm J. 1865

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

39

Midsommarnatten och nyårsnatten skulle de inte sova, för
annars blev de så sömniga hela året. När jag var liten sköt de
ut det gamla året på kvällen. Tidigt på morgonen på nyårsdagen
vid 6-7-tiden sköt de in det nya året.

Midsommarafton samlades vi i min ungdom ute i Klaven på en
slätt. De som inte ville dansa gick och spankulerade där ute.

Det var ringlekar sådana som

"Flickorna går ut -----

"Räck nu hit din hand lilla vän ----

På denna slätt dansade de ringlekar om söndagarna också.
Vals och polska dansade de. Det kunde vara tvåmanspolska eller
också fyramannapolska.

3397

Dymmelveckan

började med Dymmelonsdag, Skäratorsdag, Långfredag,
Påskalördag, Påskadag, Annandag Påsk.

Då reste de gamla gummorna till Blåkulla.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

3397

Om de skulle kärna smör, skulle de ha ett stryklo under kärnan. Helst skulle de ha smöret kärnat innan solen gick upp. Solen fick inte skina på kärnan.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Smörkärning

41